چىڭگىزخاننىڭ ئاق بۇلۇتى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

15
I364. 45
1

چىڭگىزخاننىڭ ئاق بۇلۇتى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

成吉斯汗的白云:维吾尔文/(吉尔吉斯斯坦)埃提马托夫等著;穆那尔江等译 一乌鲁木齐:新疆人民出版社。2000.5

(外国中篇小说丛书;28辑)

ISBN 7—228—05762—7

Ⅰ.成... Ⅱ.①埃...②穆... Ⅲ.中篇小说—作品集—吉尔斯斯坦—现代—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.I 364.45

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2000)第 29657 号

责任编辑:艾合买提.伊敏
封面设计:艾克拜尔.萨里
　　　　　麦克汉
责任校对:扎米拉,塞娜瓦尔

新疆人民出版社编辑出版
(乌鲁木齐解放南路 348 号 邮政编码(830001)
新疆新华书店发行
新疆司法印刷厂印刷
787×1092毫米 32开本 11.625 印张 2插页
2000年7月 第1版 2000年7月第1次印刷
印数:1—3,060

ISBN7—228—05762—7/I.2151 定价:16.30元

قىسقىچە مەزمۇنى

بۇ كىتابچىغا ئىككى پوۋېست كىرگۈزۈلگەن.

قىرغىزىستاننىڭ مەشھۇر يازغۇچىسى چىڭگىز ئايتماتوفنىڭ «چىڭگىزخاننىڭ ئاق بۇلۇتى» ناملىق پوۋېستىدا «ئەسىردىن ھالقىغان بىر كۈن» رومانىدىكى باش قەھرىمان يېدىگەيىنىڭ يېقىن ئاغىنىسى ئابۇتالىپقا مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلىك راۋاجلاندۇرۇلغان بولۇپ، ئابۇتالىپنىڭ شۆھرەتپەرەس تەھقىقلىگۈچى تاڭسىقبايېفنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچراپ، ئاخىرىدا ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالغانلىق جەريانى بايان قىلىنغان. تاڭسىقبايېف، ئابۇتالىپ خاتىرىلىۋالغان چىڭگىزخان توغرىسىدىكى رىۋايەت ئەڭ ئالىي رەھبەرلىككە قىلىنغان «سىياسىي دارىتما» دەپ تۆھمەت قىلىدۇ. رىۋايەتنىڭ مەزمۇنى مۇنداق: چىڭگىزخان ياۋروپاغا يۈرۈش قىلغان يىلى، ئۇنىڭ بېشىدا بىر پارچە ئاق بۇلۇت پەيدا بولۇپ، ئۇ نەگە بارسا شۇ يەرگە ئەگىشىپ بارىدۇ، ئىككى يىل ئىلگىرى ئۇچرىغان بىر دەرۋىشنىڭ چۈشەندۈرۈشىچە، ئۇ ئاق بۇلۇت تەڭرىنىڭ چىڭگىزخاننىڭ ئىشلىرىنى قوللاۋاتقانلىقىنىڭ بېشارىتى ئىكەن. دەرۋەقە، ئۇنىڭ سەپىرى ناھايىتى ئوڭۇشلۇق بولىدۇ. چىڭگىزخان غەربكە يۈرۈش ئىشى ئاخىرلاشقۇچە قوشۇن ئىچىدە بالا تېپىشنى مەنئى قىلىش پەرمانىنى چىقىرىدۇ، لېكىن يۈرۈش باشلىنىپ ئۇن يەتتىنچى كۈنى بىر كەشتىچى قىزنىڭ پەرمانغا خىلاپلىق

قىلىپ بالا تۇغقانلىقى مەلۇم بولىدۇ. چىڭگىزخان شۇ كۈنى سەھەردىلا پەرمان چۈشۈرۈپ، كەشتىچى قىز بىلەن ئۇنىڭ ئاشىقى باتۇر يۈز بېشىنى تۆگىگە ئېسىپ ئۆلتۈرىدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن، قوشۇن غەربكە يۈرۈشنى يەنە داۋاملاشتۇرىدۇ. لېكىن، دەل شۇ چاغدا چىڭگىزخان ئۆزىنىڭ بېشى ئۈستىدە ئەگىپ يۈرگەن ئاق بۇلۇتنىڭ يوقاپ كەتكەنلىكىنى سېزىدۇ. شۇنىڭدىن باشلاپ ئۇنىڭ سەپىرى ئوڭۇشلۇق بولمايدۇ. ۋولگا دەرياسىنىڭ بويىغا يېتىپ بارغاندا، ئۇ غەربكە يۈرۈش ئىشىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگە تاپشۇرۇپ، ئۆزى ئوردوس ئېگىزلىكىگە قايتىدۇ ۋە ئۇزۇن ئۆتمەي شۇ يەردە دەرد ـ ئەلەم ئىچىدە ۋاپات بولىدۇ.

بۇ كىتابچىغا كىرگۈزۈلگەن ئىككىنچى ئەسەر — «يەر ئاستى يولى». ئارگېنتىنانىڭ داڭلىق يازغۇچىسى ئېرنىستو سارۋاتونىڭ (1911 ـ) ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە بۇ پوۋېستىدا كاستېر ئىسىملىك بىر داڭلىق رەسسامنىڭ مەنىۋى ھالاكىتى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. چەكسىز غېرىبلىق ئىسكەنجىسىدە قىينالغان، روھىي دۇنياسى زىددىيەت بىلەن تولۇپ كەتكەن بۇ رەسسامنىڭ بىر مۇشەققەت ئىچىدە ئۆزىگە سىرداش دوست ۋە مۇھەببەت ئىزدەيدۇ، ئاخىر كۈتكەن ئادىمىگە ئېرىشىدۇ. ئەمما، رېئال دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ نەزەرىگە سىغماسلىقى، ئىچكى دۇنياسىدا بولۇۋاتقان كەسكىن توقۇنۇشلار ۋە گۇمانخورلۇقى تۈپەيلى ئۆزى مەجنۇنلارچە كۆيگەن ھەم ئۆزىنى بىردىنبىر چۈشىنىدىغان ئاشنىسىنى ئۆز قولى بىلەن ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ. ئەڭ ساپ مۇھەببەت ئەڭ كۈچلۈك نەپرەتنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . . .

مۇندەرىجە

چىڭگىزخاننىڭ ئاق بۇلۇتى 1
چىنگىز ئايتماتوف (قىرغىزستان)
مۇنارجان توختاخۇن تەرجىمىسى
يەر ئاستى يولى 183
ئېرنىستو سارۋاتو (ئارگېنتىنا)
زۇلپىقار بارات تەرجىمىسى

چىڭگىزخاننىڭ ئاق بۇلۇتى

چىنگىز ئايتماتوف (قىرغىزىستان)

مۇنارجان توختاخۇن تەرجىمىسى

كىتابخانلارغا تەقدىم قىلغان بۇ پوۋېستنى روماننىڭ تولۇقلىمىسى دېيىشكە بولىدۇ. بۇ قانداق گەپ؟ بۇ يېڭى بىر ئۇسلۇبمۇ؟ تەبىئىيكى، ھەرگىز مۇنداق ئۇسلۇب يوق. ئەگەر، تۇرمۇش ئاجايىپ - غارايىپ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، دېيىلسە، ئۇ ھالدا، بۇ پوۋېستنى توققۇز يىل بۇرۇن «يېڭى دۇنيا»دا ئېلان قىلىنغان «ئەسىردىن ھالقىغان بىر كۈن» ناملىق روماننىڭ تولۇقلىمىسى دېيىشكە بولىدۇ. ئىدېئولوگىيە ساھەسىدە زورلۇق داۋام قىلىۋاتقان دەۋردە، ھەممىنى بىلەلەيدىغان كىتاب - ژۇرنال تەكشۈرگۈچىلەر ۋە «يۇقىرىدىن كەلگەن پىكىر» لەر مەمۇرىي تەرتىپ بويىچە ئەسەرنىڭ تەقدىرىنى بىر تەرەپ قىلىدىغان دەۋردە، بۇ ئەسەرنىڭ نېمە ئۈچۈن رومان ئىچىگە كىرگۈزۈلمىگەنلىكىنى بۇ يەردە چۈشەندۈرۈپ ئولتۇرمايمەن. ئەسەر بۇ توسالغۇلاردىن «تولۇق» ئۆتۈپ كېتىشى، ئوبرازلىقراق قىلىپ ئېيتسام، بوران - چاپقۇن ئىچىدە كىتابخاندىن ئىبارەت بۇ قىرغاققا قاراپ ئىلگىرىلەۋاتقان كېمىنىڭ يۈكىنىڭ ئارتىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىككى زىيان ئالدىدا دەڭسەپ بېقىپ، ئاز زىيان تارتىدىغان تەرەپنى تاللىۋېلىشقا توغرا كەلدى. مۇنداق ئىشلار دائىم ئۇچراپ تۇرىدۇ.

«ئېيتىپ بولالمىغان ناخشىنىڭ ئاخىرىنى چۈشۈرۈۋېتىش» ھەرقانداق ۋاقىتتا قىلالىغىلى بولىدىغان ئىش ئەمەس. لېكىن، ھەرھالدا بۇنىڭغىمۇ يول چىقىپ قالدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئۆزۈمنىڭ كونا، ئەمما تولۇقلانغان «يېڭى» رومانىمنىڭ بۇ بىر قىسمىنى كىتابخانلارغا سۇندۇم. ئېيتىپ ئۆتۈشۈم كېرەككى، پوۋېستقا كۆچمەنلەر رايونىدا تارقىلىپ يۈرگەن چىڭگىزخان توغرۇلۇق بىر ئاغزاكى رىۋايەتنى كىرگۈزدۈم، بۇ بىر ئەپسانە، ئۇنىڭ تارىختىكى ئەمەلىي ئەھۋال بىلەن ئوخشاشلىقى ناھايىتى كەم، لېكىن ئۇ خەلقنىڭ خاتىرىسىدە ھازىرغىچە ساقلىنىپ كەلگەن...

چىڭگىز ئايتماتوف

بۇ يەردە پويىزلار شەرقتىن غەربكە ۋە يەنە غەربتىن شەرققە توختىماي ئۆتۈپ تۇرىدۇ...

شىۋىرغان قوترىغان فېۋرال ئاخشىمى، شىمال شامىلى قەھرىتان سوغۇق جاراڭلاپ تۇرغان سارى ئۆزەك يايلىقىدىكى قويۇق تۇمانلارنى توختاۋسىز سۈرۈپ كەلمەكتە ئىدى. پايانى يوق يايلاق قېلىن قارغا كۆمۈلۈپ ياتاتتى، پويىزلار توختىماي ئۆتۈپ تۇراتتى، پويىز شوپۇرلىرى ئاپئاق تۇمان ئىچىدە مىڭ تەستە بورانلى - بورانىنى بېكىتىنى ئىلغا قىلالايتتى. قوترىغان شىۋىرغان ۋە تۇمان ئىچىدە كېچىلىك پويىزلار ئەنە شۇنداق توختىماي ئۆتۈشۈپ تۇراتتى، بۇ ھال كىشىگە قورقۇنچلۇق چۈش كۆرۈۋاتقاندەك بىلىنەتتى...

مۇنداق كېچىدە، دۇنيا ئەلمىساقتىن بۇرۇنقى تۇمان ۋە قاراڭغۇ ھالىتىدە قايتا بىنا بولغاندەك سېزىلەتتى، ئۆزىدىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان تۇمان ئىچىگە يوشۇرۇنغان سارى

ئۆزەك يايلىقى كىشىگە يورۇقلۇق ۋە زۇلمەتنىڭ ئازابلىق ئېلىشىشىدىن پەيدا بولغان، قويۇق تۇمان قوينىدا ياتقان دېڭىزنى ئەسلىتەتتى . . .

كۆز يەتكۈسىز ئاشۇ چۆللۈكتىكى بېكەتنىڭ يېنىدا بىر دېرىزە كېچىدىن تا سەھەرگىچە قاچانلا قارىسىڭىز يورۇق تۇراتتى؛ خۇددى ئۇ يەردە، ئاشۇ دېرىزىنىڭ ئارقىسىدا كىمدۇر بىرى ئازابلىق جان تالىشىۋاتقاندەك، چىدىغۇسىز ئەلەم ئىچىدە ياشاۋاتقاندەك، ئۇيقۇسىزلىق دەردىدە قىينىلىۋاتقاندەك بىلىنەتتى. ئۇ، بېكەتنىڭ يېنىدىكى بىر ياغاچ ئۆينىڭ دېرىزىسى ئىدى، ئۇ ئۆيدە ئابۇتالىپ قۇتىسبايېفنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ئولتۇراتتى. ئۇلار ئابۇتالىپ قۇتىسبايېفنىڭ خوتۇن - بالىلىرى ھەر كۈنى ئاخشىمى چىراغنى ئۆچۈرمەي، ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتەتتى. ئۇنىڭ خوتۇنى زەرىپە جىن چىراغنىڭ پىلىكىنى كېچىچە نەچچە قېتىم پەرلەپ چىقاتتى، جىن چىراغ ئۆينى ۋالىلدە يورۇتقاندا، ئانا ئادەمنىڭ ھەۋىسى كەلگۈدەك تاتلىق ئۇخلاۋاتقان چاچلىرى قاپقارا ئىككى ئوغلىغا قاراپ ئولتۇرۇپ كېتەتتى. ئۇنىڭ ئۆزىگە چىپپىدە كەلگەن كىيىمى ئىچىدىكى ئاجىز بەدىنى سوغۇقتا توختىماي تىترەيتتى؛ ئۇ قوللىرىنى مەيدىسىگە قويۇپ، تۈگۈلگىنىچە بالىلىرىغا قاراپ ئولتۇراتتى. ئۇ ئەنسىرەپلا تۇراتتى. بالىلىرىنىڭ دادىسىنى چۈشەپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيتتى، ئۇلار چۈشلىرىدە بار كۈچى بىلەن دادىسىغا قاراپ يۈگۈرۈۋاتقان، قوللىرى كەڭ ئېچىلغان، يىغلاپ ھەم كۈلۈپ، ئالدى - ئارقىسىغا قارىماي يۈگۈرۈۋاتقان، لېكىن ھەرقانچە يۈگۈرسىمۇ دادىسىغا يېتەلمىگەن . . .

ئانا مانا مۇشۇنىڭدىن ئەنسىرەيتتى. شۇنداق ئۇلار ھەرقانداق بىر پويىزدا كېلىپ قېلىش ئېھتىمالى بولغان دادىسىنى كۈتمەكتە. پويىز ئۇلار تۇرۇۋاتقان بۇ بېكەتتە بىرىم مىنۇتلا توختاپ ئۆتسە بولدى. پويىزنىڭ تورمۇزلانغان ئاۋازى ئاڭلىنىپ، پويىز توختىسىلا، ئىككى بالا شۇ زامان دېرىزە يېنىدا پەيدا بولىدۇ، دادىسى كەلسە ئۆزلىرىنى ئۇنىڭ باغرىغا ئېتىشقا تەييارلىنىدۇ. لېكىن، دادىسى كۆرۈنمەيدۇ. كۈنلەر بىر - بىرىنى قوغلىشىپ ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، دادىسىدىن قىلچە خەۋەر يوق، قاچاندۇر، قەيەردىدۇر ھاڭ گۇمۇرۇلۇپ ئاستىدا قالغاندەك، ئىز - دېرەكسىز يوقالغان.

جاھاننىڭ يەنە بىر چېتىدە، ئالمۇتىدىكى سوراقخانىنىڭ ئاستىدىكى بىر ئۆينىڭ دېرىزىسىمۇ تۈن بويى يورۇق تۇراتتى، بىراق، بۇ دېرىزە تۆمۈر چۋىقچىلار بىلەن رېشاتكىلانغان، بىر ئايدىن بېرى ئابۇتالىپ قۇتتىبايېۋ مۇشۇ ئۆيدە ئادەمنىڭ كۆزىگە نەشتەردەك سانجىلىدىغان تورۇستىكى كۈچلۈك چىراغ نۇرىنىڭ ئازابىدا تولغىنىپ ياتماقتا. بۇ ئازابقا ئۇنىڭ چىدىغۇچىلىكى قالمىغاندى. ئۇ ئۆزىنى نەگە قويۇشنى، چىدىغۇسىز دەرىجىدە ئېچىشىپ ئاغرىپ كېتىۋاتقان كۆزلىرىنى، يېرىلىپ كېتىدىغاندەك چىڭقىلىپ كېتىۋاتقان بېشىنى نەگە يوشۇرۇشنى بىلمەيتتى. بىردەم بولسىمۇ ئارام تاپقان بولسا، مېنى بۇ يەرگە نېمىشقا ئەكېلىشتى؟ ئۇلار زادى مەندىن نېمىگە ئېرىشمەكچى؟ دېگەندەك ئازابلىق خىياللاردىن بىردەملىك بولسىمۇ قۇتۇلسا، نېمىدېگەن ياخشى بولاتتى - ھە! كېچىلىرى، ئۇ چىراغ نۇرىدىن

ئۆزىنى قاچۇرۇپ، كۆڭلىكىنى بېشىغا يۆگەپ تام تەرەپكە ئۆرۈلۈپ ياتسا، كىچىك دېرىزىدىن ماراپ تۇرغان گۇندىپاي شۇ زامات گۇندىخانىغا ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ياتقان يېرىدىن سۆرەپ چۇشىدۇ، «تامغا قاراپ يېتىشقا بولمايدۇ، مۇناپىق! بېشىڭنى پۈركىۋېلىشىڭغا رۇخسەت يوق، ئىپلاس! فراسوفچە① ئۇنسۇر!» دەپ تىللاپ تېپىدۇ. مەن فراسوفچە ئۇنسۇر ئەمەس، دەپ قانچە ۋارقىرىغىنى بىلەنمۇ ھېچكىمنىڭ كارى يوق.

شۇنىڭ بىلەن ئۇ قىزىرىپ - ئىششىپ كەتكەن كۆزلىرىنى يۇمۇپ، رەھىمسىز چىراغ نۇرىغا قايتىدىن توغرىلىنىپ ياتىدۇ. ئۇ قاراڭغۇلۇققا، ئازراقمۇ يورۇق چۈشمەيدىغان قاراڭغۇ يەرگە تەشنا ئىدى. ئۇ شۇ تۇرقىدا گۆرگە كىرىشكىمۇ رازى ئىدى، ئۇ يەردە ئۇنىڭ كۆزلىرى، مېڭىسى مەڭگۈلۈك ئارام تاپاتتى، ھەر قانداق گۇندىپاي، تەھقىقلىگۈچىمۇ ئۇ يەردە ئۇنى چىدىغۇسىز كۈچلۈك چىراغ نۇرى بىلەن ئازابلىيالمايتتى، ئات - ئېشەكتەك ئۇرالمايتتى.

گۇندىپايلار ۋاقتى - ۋاقتىدا ئالمىشىپ تۇرىدۇ، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر - بىرىدىن ئۆتكەن تاش يۈرەك، بىرەرىمۇ مەھبۇسلارغا ئىچ ئاغرىتىشنى، ئۇلارنىڭ تام تەرەپكە ئۆرۈلۈپ يېتىۋالغانلىقىنى كۆرمەسكە سېلىپ

---

① «سوۋېت ۋەتىنىنىڭ خائىنى» دېگەن مەنىدە، بۇ يەردە ئېيتىلغان فراسوف ئەسلى سوۋېت ئارمىيىسىدە گېنېرال لېيتېنانت بولغان، ۋەتەن ئۇرۇشىدا گېرمانىيە فاشىستلىرىغا تەسلىم بولۇپ، ئۇلار ئۈچۈن كەتمەن چاپقان خائىن.

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.c

ئۆتكۈزۈۋېتىشنى بىلمەيدۇ، تېخى مەھبۇسلارغا زەھىرىنى چېچىپ، دۇمبالىتۋېلىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ تام تەرەپكە ئۆرۈلۈشىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. ئابۇتالىپ قۇتتىبايېۋ گۇندىپايلارنىڭ بۇرچى ۋە ۋەزىپىسىنى ئېنىق چۈشەنسىمۇ، پات ـ پاتلا ئۈمىدسىزلىك ئىچىدە ئويلاپ كېتىدۇ: «ئۇلار ئادەم ئۇرۇپ، تىللاشقا نېمىشقا شۇنچە خۇشتار؟ سىرتىدىن بىر ئوبدان ئادەمدەك لېكىن ئىچى قانداقسىغا شۇنچە زەھەر بىلەن توشۇپ كەتكەندۇ؟ مەن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا يامانلىق قىلغان ئەمەسقۇ؟ ئۇلار مېنى تونۇمايدۇ، مەنمۇ ئۇلارنى تونۇمايمەن، لېكىن، خۇددى يەتمىش پۇشتىنىڭ خۇن قەرزى باردەك، مېنى ئۇرىدۇ، خورلايدۇ. بۇ نېمە ئۈچۈن؟ ئۇلار زادى قانداق تۆرىلىپ قالغان ئىنسان؟ ئۇلار نېمىشقا مۇنچە ياۋۇزلىشىپ كەتكەن؟ نېمە قىلغىنىمغا مېنى شۇنچە قىينايدۇ؟ مۇشۇنداق خورلاۋەرسە، ئادەم ئېلىشىپ قالماي، بېشىنى تامغا ئۇرماي قانداق چىدايدۇ؟ بۇنىڭدىن باشقا يول بارمۇ زادى؟!»

بىر كۈنى ئۇ بۇ خورلۇقلارغا ئاخىر چىداپ تۇرالمىدى، ۋۇجۇدىدا چاقماق چېقىلغاندەك بولدى. ئۆزىنى تەپكەن گۇندىپاي بىلەن قانداقلارچە ئېلىشىپ چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۆزىمۇ بىلمىدى. ئۇلار يەردە پومىداقلىشىپ خېلىغىچە ئېلىشتى.

— ھەسسىنەي! ئالدىنقى سەپ بولۇپ قالغان بولسا، بوينۇڭنى غالجىر ئىتنىڭ بوينىنى ئۈزگەندەك ئۈزۈۋەتكەن بولاتتىم! — دېدى ئابۇتالىپ بوغۇلۇپ ۋە گۇندىپاينىڭ فورمىسىنىڭ ياقىسىنى «جارت» تىدە يىرتىۋەتتى، ئۇيۇشۇپ قالغان قوللىرىدا كانىيىنى جان ـ جەھلى بىلەن

بوغدى. ئەگەر ئىككى مۇھاپىزەتچى بۇ ئىشنىڭ ئۈستىگە ۋاقتىدا كېلىپ قالمىغان بولسا، ئۇنىڭ ئاقىۋىتىنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايتتى.

ئابۇتالىپ ئەتىسى ھوشىغا كەلدى. خاراموشلۇق ۋە ئاغرىق ئازابى ئىچىدە ئۇنىڭ بىرىنچى بولۇپ كۆرگىنى يەنىلا شۇ تورۇستىكى ئۆچمەس چىراغ بولدى، ئاندىن يېنىدا پاپىپتەك بولۇپ يۈرگەن دوختۇرنى كۆردى.

— جىم يېتىڭ، ئەمدى سىز ئۇ دۇنياغا كېتەلمەيدىغان بولدىڭىز، — دېدى دوختۇر پەس ئاۋازدا ۋە ھۆل داكىنى ئۇنىڭ جاراھەتلەنگەن پېشانىسىگە ياقتى، — ئەمدى مۇنداق ئەخمەقلىق قىلىپ يۈرمەڭ. مۇھاپىزەتچىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىڭىز ئۈچۈن، سىزنى ئۆلتۈرۈۋەتسىمۇ، ئىتنىڭ ئورنىدا ئۆلگۈدەك ئۇرسىمۇ، بۇنىڭ مەسئۇلىيىتى سورۇشتۇرۇلمەيدۇ. سىز ھايات قالغانلىقىڭىز ئۈچۈن تاڭسىقبايىپقا رەھمەت ئېيتىسىڭىز بولىدۇ. ئۇنىڭغا سىزنىڭ ئۆلۈكىڭىز ئەمەس، تىرىكىڭىز كېرەك، چۈشىنىۋاتامسىز؟

ئابۇتالىپ گەپمۇ قىلماي، گومۇشتەك پارقىراپلا تۇراتتى. ئۇنى نېمىلەر كۈتۈپ تۇرىدۇ، ئۇنىڭ تەقدىرىدە قانداق ئۆزگىرىشلەر بولىدۇ، بۇ تەرىپى ئۇنىڭغا قاراڭغۇ ئىدى. ئۇنىڭ يۈرىكى ئېغىر ئازابلارغا بەرداشلىق بېرەلمەيدىغان بولۇپ قالغانىدى.

شۇ كۈنلەردە ئۇ تۇرۇپ - تۇرۇپلا جۆيلۈپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى، رېئاللىقتىن ئايرىلىش ۋە روھىدىكى خاراموشلۇق ئۇنى قۇتۇلدۇرۇپ قالدى. شۇنداق ۋاقىتلاردا ئابۇتالىپ ئۆزىنى ئۇ يەر - بۇ يەرگە يوشۇرۇشقا

ئۇرۇنمايتتى، كۆزلىرىگە نەشتەردەك سانجىلىۋاتقان چىراغ نۇرىدىن ئۆزىنى قاچۇرمايتتى، ئەكسىچە، ئۆزىنى ئەقىل - ھوشىدىن ئايرىغان، توختىماي ئازابلاۋاتقان رەھىمسىز نۇرغا قاراشقا تىرىشاتتى، شۇندىلا، ئۇ ئۆزىنى ھاۋادا ئۇچۇپ يۈرگەندەك، ئازاب ۋە ئۆچمەنلىك مەنبەسىگە يېقىنلاشقاندەك ھېس قىلاتتى. ئۇ ئۆزىنى قاتتىق تۇتۇپ تۇراتتى، كۆزلىرىنى قاماشتۇرۇۋاتقان ئاشۇ نۇردىن غالىب كەلمەكچى، ئۆزى ئاشۇ يوقلۇق ئىچىدە ئېرىپ تۈگىمەكچى بولاتتى.

لېكىن مۇشۇنداق ئەھۋالدىمۇ، ئۇنىڭ بېجىرىم بولمىغان ئېڭىدا يەنىلا ئۈزۈلمەس بىر تال يىپ ساقلىنىپ كېلىۋاتاتتى. بۇ يىپ ئاللىقاچان ئۆتمۈشكە ئايلانغان ئاشۇ ئىشلارنىڭ قالدۇقلىرىنى، ئۇنى ئازابلاپ يۈرىكىنى يەۋاتقان غەم - قايغۇلارنى، ئائىلىسى، بالىلىرى ئۈستىدىكى غەم - ئەندىشىلەرنى بىر - بىرىگە باغلاپ تۇراتتى.

ئابۇتالىپ سارى ئۆزەكتە قالغان خوتۇن - بالىلىرىدىن كېچە - كۈندۈز ئەنسىرەيتتى، ئۇلارنىڭ پىراقىدا پۈچىلىناتتى. ئۇ ئۆزىنى ئۆزى سوراق قىلاتتى، ئۆزىنىڭ خاتالىقىنى ئېنىقلاشقا تىرىشاتتى، ئۆزىنى جازالاشنىڭ ھەقىقىي سەۋەبى نېمە ئىكەنلىكىگە جاۋاب تېپىشقا ئۇرۇناتتى، لېكىن ھەرقانچە ئۇرۇنسىمۇ جاۋاب تاپالمايتتى. ئەجەبا، ئەسىرگە چۈشۈپ قالغانلىقى، نەچچە مىڭلىغان بەختسىز ئەسكەرلەرگە ئوخشاش قورشاۋدا قېلىپ نېمىسلارغا ئەسىرگە چۈشۈپ قالغانلىقى ئۈچۈن جازالامدۇ؟ بۇنىڭ ئۈچۈن قانچە قېتىم جازالايدۇ؟ ئۇرۇش ئاللىقاچان

ئارقىدا قالدى، مەيلى ئىسسىق قانلىرى ياكى جازا لاگېرىغا
بېرىش بىلەن بولسۇن، ھەممىسى ئۆرۈش دەۋرىنىڭ
ھېسابىنى بېرىپ بولدى. ئۆرۈشقا قاتناشقان كىشىلەرنىڭ
ھەممىسىنىڭ ئۆمرىنىڭ ساناقلىق كۈنلىرىلا قالدى.
لېكىن، قولىدا چەكسىز ھوقۇق بار ئادەملەر يەنىلا بولدى
قىلماي، ھازىرغىچە ئۆچ ئېلىۋاتىدۇ. ئۇنداق بولمىسا،
بولۇۋاتقان ئىشلارنى قانداق چۈشەندۈرۈش مۇمكىن؟
ئابۇتالىپ ھەرقانچە قىلسىمۇ بۇ سوئاللارغا جاۋاب
تاپالمايتتى، بىراق ئۇنىڭدا ئازراق ئۈمىدمۇ بار: ھەممە
نەرسە پات ئارىدا ئېنىقلىنىدۇ، بولۇپ ئۆتكەن بارلىق
ئىشلار پەقەت ئادەمنى ئەپسۇسلاندۇرىدىغان بىر
ئۇقۇشماسلىق بولۇپ چىقىدۇ، خالاس. ئۇ چاغدا،
ئابۇتالىپ قۇتتىبايېۋ تارتقان بارلىق خورلۇق ۋە ئازابلارنى
پۈتۈنلەي ئۇنتۇپ كەتمەكچى، ئۇنى تېزرەك ئەركىنلىككە
ئېرىشتۈرسە، تېزرەك يۇرتىغا قايتۇرۇۋەتسىلا بولدى. ئەنە
شۇ چاغدا ئۇ ئۇچىدۇ، قاناتلىرىنى كەڭ يېيىپ ئۇچىدۇ،
ئۆيىگە، بالىلىرىنىڭ يېنىغا، سارى ئۆزەككە قاراپ
ئۇچىدۇ، بورانلى - بورانىي بېكىتىگە قاراپ ئۇچىدۇ،
ئىككى بالىسى ئېرمەك بىلەن داۋۇل، خوتۇنى زەرىپە ئۇ
يەردە ئۇنى تاقەتسىزلىك بىلەن كۈتمەكتە. خوتۇنى قىلىن
قار ئاستىدا كۆمۈلۈپ ياتقان يايلاقتا، خۇددى مىكىياندەك
ئىككى بالىسىنى قانىتى ئاستىغا ئېلىپ ئاسرىماقتا،
ئۇلارنى تىترەپ تۇرغان يۈرىكىگە يېقىپ ھىمايە قىلماقتا.
ئېرىنىڭ ساق - سالامەت قايتىپ كېلىشىنى تىلەپ، تەقدىر
ئىلاھىغا يىغلاپ - قاخشىماقتا، يېلىنىپ - يالۋۇرماقتا،
ئۇنىڭ رەھىم - شەپقەت قىلىشىنى، ئۆزلىرىگە ئاسايىشلىق

ئاتا قىلىشنى ئۆتۈنمەكتە...

تارتقان ئازابلىرى دەستىدىن ھۆكرەك ئېتىپ يىغلىۋەتمەسلىكى، خورلۇقلار دەستىدىن ئېلىشىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئابۇتالىپ خام خىياللار دېڭىزىدا ئۈزۈپ يۈرىدىغان بولۇپ قالدى. ئۇ شۇ خام خىياللار ئىچىدىن تىنچلىق ئىزدەيتتى. ئاجايىپ تەسەۋۋۇرلارغا بېرىلىپ كېتەتتى: ئەنە، ئۇنىڭ ھېچقانداق خاتالىقى بولمىغاچقا گۇناھسىز دەپ قويۇپ بېرىلدى. مانا، ئۇ يۇرتىغا قايتتى، يۈك پويىزىغا ئولتۇرۇپ، مىڭ تەستە يۇرتىغا يېتىپ باردى. ئەنە، ئۇ پويىزدىن سەكرەپ چۈشۈپ ئۆيىگە قاراپ ئۆزىنى ئاتتى، ئۇلار، خوتۇنى بىلەن بالىلىرى ئۇنىڭغا قاراپ يۈگۈرۈپ كەلمەكتە... لېكىن، خام خىيال دېگەن بەربىر خام خىيال، ئۇ بىردەمدىلا ئۆتۈپ كېتىدۇ. ئابۇتالىپ خۇددى قاتتىق مەستلىكتىن يېشىلگەن ئادەمدەك، رېئاللىققا قايتىپ كېلىپ مەيۈسلىنەتتى، ئۈمىدسىزلىنەتتى. ئۇ پات - پاتلا ئويلاپ كېتەتتى: ئۇ خاتىرىلىۋالغان رىۋايەت «سارى ئۆزەكتىكى جازا» دا، ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان ئاتا - ئانىنىڭ ئازابى ۋە ئۇلارنىڭ دۇنياغا يېڭىدىن كۆز ئاچقان بوۋاق بىلەن ئېچىنىشلىق ئايرىلغانلىقى تەسۋىرلەنگەن، مانا بۇ مەڭگۈلۈك نەرسە، بۇ كۈن ئەمدى ئۇنىڭ بېشىغىمۇ چۈشىدىغان بولدى. ئۇ ئوخشاشلا ئايرىلىشنىڭ ئېغىر ئازابىنى تارتىۋاتىدۇ... لېكىن، بىلىش كېرەككى، پەقەت ئەزرائىللا ئاتا - ئانىنى بالىلىرىدىن ئايرىۋېتەلەيدۇ، ئۇنىڭدىن باشقا ھەرقانداق نەرسە، ھەرقانداق ئادەممۇ...

ئابۇتالىپ شۇنداق ئازابلىق خىياللار بىلەن يۇم - يۇم

يىغلاپ كېتەتتى، يەنە ئۆزىنىڭ بۇ قىلىقىدىن خىجىل بولاتتى، لېكىن بىر تېرە، بىر ئۇستىخان بولۇپ قالغان مەڭزىگە سىرغىپ چۈشۈۋاتقان ياشلىرىنى توختىتىۋېلىشقا ئامالسىز ئىدى. ئۇ ھەتتا ئۇرۇش ۋاقتىدىمۇ مۇنداق ئېغىر ئازاب ھېس قىلىپ باقمىغانىدى. ئۇ چاغدا ئۇ ئەركىن ئىدى، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلاتتى. بۈگۈنكى كۈندە ئۇ شۇنىڭغا چوڭقۇر ئىشەندىكى، ئەڭ ئادەتتىكى بىلىنگەن ھادىسىلەرمۇ — بالىلارمۇ ئەڭ يۈكسەك تۇرمۇش مەزمۇنىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولىدىكەن، يەنە كېلىپ، ھەربىر كونكرېت سورۇندا، ھەممە ئادەمنىڭ ئۆزىگە تۇشلۇق بەختى بولىدىكەن، مانا بۇ بەخت — بالىلار؛ يەنە ھەممە ئادەمنىڭ ئۆزىگە تۇشلۇق بەختسىزلىكى بولىدىكەن، ئەگەر بالىلىرىدىن ئايرىلىپ قالسا . . . بۈگۈنكى كۈندە ئۇ يەنە شۇنىڭغىمۇ چوڭقۇر ئىشەندىكى، سىز ئامالسىز زۇلمەت قوينىغا قاراپ ماڭغىنىڭىزدا، قورقۇنچلۇق چىراغ نۇرى ئاستىدا ئاخىرقى قېتىم تۇرغىنىڭىزدا، ئاخىرقى مىنۇتلار كېلىپ، ھاياتىڭىزدىن ئايرىلىش ئالدىدا تۇرغىنىڭىزدا، ھايات سىزگە باشقىچە ئەھمىيەتلىك بىلىنىپ كېتىدىكەن. دېمەك، ھاياتنىڭ ئاساسلىق نەتىجىسى ئەۋلاد قالدۇرۇش دېمەكتۇر. بەلكىم تەبىئەت دۇنياسىدىكى ھەممە نەرسە شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇنداق ماسلاشتۇرۇلۇپ يارىتىلغاندۇ، ئاتا - ئانىنىڭ ھاياتى ئەۋلاد قالدۇرۇپ، ئۆز ئىزىنى ئۆچۈرمەسلىك يولىدا ئۇپرايدۇ، بالىلارنىڭ بېنىدىن ئاتىنى تارتىپ كەتكەنلىك، ئۇنى ئاتىلىق بۇرچىنى ئادا قىلىش ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلغانلىق بولىدۇ، ئېنىقكى، ئۇ چاغدا، ئاتىنىڭ ھاياتى

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.c